

EL CANTÁBRICU

Información adicional del cartelu

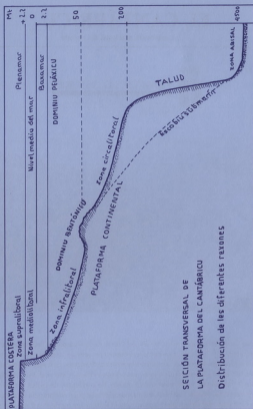

PRINCIPAU D'ASTURIÉS

CONSEYERIA D'AGRICULTURA
Y PESCA

El mar Cantábricu mueya los costes del Norte de la Península Ibérica entre los meridianos 1° y 7° Oeste. Les característiques propies de so estrémenlu perbién de les agües atlántiques de Galicia o la Bretaña francesa, con una temperatura media nes sos agües superior a la de les rexones citaes. Esto ye debíu principalmente a una mayor asoleyadura, y al réxime de corrientes de calter oscilatoriu qu'aparecen pel branu. Esti fenómenu manifléstase pola alternancia d'un ramal de la Corriente del Golfu, que s'adientra pel Oeste, y les corrientes d'agua superficiales producies pol vientu Nordés.

La costa del Cantábrico tien una morfología plana, que-y val la denominación orográfica de *plataforma costera*. Débese a la existencia de superficies llanas d'orixen marin, que foron quedando descubiertes dende la fin del Terciariu y entamos del Cuaternariu por levantamientu de la masa continental. El predominiu de procesos erosivos so los sedimentarios dio lugar al típicu borde acantiláu del litoral.

La presencia de mares (movimientos cíclicos de xubida y baxada del nivel del mar, pola mor de l'atracción del sistema Sol-Tierra-Lluna), fai qu'a lo llargo de daqué más de 6 hores l'agua xuba o baxe fasta 4,5 m. Esti fechu pertiñen gran importancia na dinámica del litoral y na apaición d'estremaes formes de vida.

La plataforma (rexón somorguiada del continente) del Cantábrico caracteriza-se pola so estrechor, qu'oscila ente les 4 milles de cote a la costa del Cabu Ajo, les 26 milles na so llende occidental, xunto a la plataforma gallega. Nun ye mui empruna, presentando una sele baxada, y ye cuasimente plana, con una fondura nel so borde esternu d'unos 200 m. Ye d'orixen tectónicu, o seya, producida pol esfregamientu ente'l continente y la corteza oceánica. La plataforma interna (fasta los 50 m de fondura) suel presentar fondos de sable o cascayu remanecios de los rios, y que supón una estaya estrecha que nun pasa de les 3 milles d'anchor, y que cuerre paralela a la llinia de la costa. La plataforma externa (fasta los 200 m) tien fondos llamargosos de basa, y ocupa la mayor parte de la superficie. El so borde ye perirregular, pola presencia d'escobios submarinos, siendo dellos los más fondos del mundiu. La plataforma acaba nun pindiu cantil, que cai haza los fondos abisales. La zona abisal del cantábrico tien un fondu de sedimentos finos, y ye prácticamente plana, con una fondura media de 4.500 m.

Dende l'aspeutu biolóxicu, existen dos dominios oceánicos. El primeru ye'l dominium bentónico, nel que s'afayen les especies que viven cerca'l fondu, y delles vegaes fixes nelli (sésiles). El segundu ye'l dominium peláxicu, u s'atopa'l conxuntu d'organismos que lexen más o menos pasivamente (pláncton) o nalen activamente ente dos agües (nécton).

EL DOMINIU BENTÓNICU

Acordies cola fondura, pue dixebrase'l dominium bentónico nun sistema litoral, caracterizáu pola presencia de lluz y, poro, con vexetales, y un sistema fonderu, sin lluz y sin vexetales. La llende ente dambos atópase nel Cantábrico al rodru de los 50 m. El primeru d'ellos presenta, pel so llau, tres zones bien estremaes: supralitoral, mediolitoral ya infralitoral. Razones d'espaciu y la cantidá de factores abióticos (salinidá, temperatura, exposición, etc.) que condicionen les diverses formes de vida de les dos primeres zones y que les faen bramente complexes, impídennos tratales de mou estensu. Del sistema fonderu namái estudiaremos la zona circalitoral, que corresponde'n mayor o menor grau cola plataforma continental externa.

LA ZONA SUPRALITORAL

Nella atópense los seres vivos que soporten o esixen una emersión prolongada. Namái nes penamars de les mareas vives tán realmente somorguiaos. Poru, dáse-y tamién el nome de «zona de les chiscadures». Nella habiten el bigaru *Littorina neritoides**, isópodos como *Ligia oceanica**, o aliques como *Verrucaria maura** y *Lichina pigmaea**, que viven na rexión cimera d'esti nivel ya indiquen la fin de la vida marina y l'entamu de la vida terrestre.

LA ZONA INTERMAREAL O MEDIOLITORAL

Carauterízase pola alternancia de situaciones de somorguiamientu y d'emersión, y ta afeutada por un acentuáu hidrodinamismu (folaxe, corrientes, mareas, etc.). Les sos habitantes igüen toa mena d'estratexes, empobinaes a lluchar escontra la desecación y a permanecer fixaos al sustratu, con oxetu de nun ser arrincaos pola mar. Ocles típicos d'esta zona son les Rodoficies *Corallina officinalis* y *Lithophyllum incrustans*, les Cloroficies *Enteromorpha* sp.* y *Ulva lactuca* en fondos rocosos, y l'Anxosperma marina *Zostera nana** nos fondos de sable. Comu representantes de la fauna del Cantábricu, tenemos:

Balanus sp. y *Chtamalus stellatus*.

Cirripedu que vive fixáu a les roques, protexíu por un caparachu cónico. Aliméntase de plácton y partícules orgániques en suspensión, que captura coles sos cirros.

LLÁMPARA. *Patella vulgata*.

Gasterópodu de cáscara cónica que s'apega con forcia a les roques y que fai curtiros desplazamientos pa comer microocles.

MUXÓN. *Mytilus edulis*.

Conociu Bivalvu que vive fixu a les roques gracias a los filisipos del bisu y que s'alimenta caltriando l'agua peles sos branquies.

PERCEBA. *Pollicipes cornucopia*.

Cirripedu qu'habita nes zones rocoses munchu esbatuxaes poles foies, y que se fixa al sustratu gracias a un pedúnculu. Llogra l'alimentu colos sos cirros y ye enforma cobiçiu, magar que la so pesca ye daqué riesgosa.

SAPA o CÁMBARU. *Pachygrapsus marmoratus*.

Crustaciú braquiuru que cuerre viviegü perriba les piedres y aguanta bien de tiempu fora l'agua. Abondosa nes zones portuaries.

CAMBARÓN. *Carcinus maenas**.

De color verdiciu, abonda nes marifes y puertos.

ESGUILA. *Palaemon serratus**.

Crustaciú Macruru que suel vivir nes poces de marea. Aliméntase de toa mena de materia orgánicu que taraza coles sos pequeñes pinces.

MUERGU. *Solen marginatus*.

Bivalvu que vive soterráu nos fondos de sable llamargoso xunto a les desembocadures de los ríos.

XORRA. *Arenicola marina*.

Anélidu poliquetu qu'habita ente la llamarga o basa de les marifes, dientru galeríes en forma de «U». Ye fácil d'atopar polos sos montoninos d'excrementos.

VIRIGÜETU. *Cerastoderma edule*.

Bivalvu de cáscara acanalada que vive soterráu ente'l sable de poca fondura, nes ensenae y marifes.

AMASUELA. *Venerupis decussata*.

Conociu bivalvu que resiste perbién la desecación al pesllar herméticamente les sos valves o cáscares. Perabondosa nos fondos de sable y basa.

ESTRELLA DE MAR. *Marthasterias glacialis*.

Equinodermu perabondosu nes costes rocoses y que captura muxones y otros moluscos. Tien gran poder rexenerativu nos sos brazos.

ORICIU. *Paracentrotus lividus*.

Equinodermu de cuerpu globosa, provistu d'un conxuntu de pugues móviles. Aliméntase d'onca. Desplázase sele, y soporta perbién los folanchomes encaxáu ente ocla calcario.

ANÉMONA. *Anemonia sulcata*.

Antozóu de gran número de tentáculos verdes, que prinda les sos víctimes paralizándoles con célules urticantes. D'aende-yos vien el nome vulgar castellanu de sortigas de mara.

ACTINIA. *Actinia equina**.

Asemeyada a l'anterior, pero de color roxu. Ye capaz d'encoyer dafechu los sos tentáculos.

Aplysia punctata.

Opisthobranciú que pastia ente la ocla litoral y que chisca un pigmentu purpuráu si se-y molesta.

ANDARICA. *Macropipus puber*.

Crustaciú que tien el quintu par de pates en forma de remos pa nalar rápidamente y fuxir d'un posible enemigu. Coles son fuertes pinces prinda eficazmente les sos víctimes.

PIXAPU. *Blechnis* sp.*

Existen abondes especies de pexes d'esta familia, fechos a la vida na zona intermareal. Abellúguense nes poces de marea, colando d'elles namái p'alimentarse.

ESQUIRPIÓN. *Trachinus vipera*.

Pequeñu pexe que vive soterráu ente'l sable al acusbíu de les sos víctimes, n'agües poco fondes. Ye bien conociu polos bañistes, yá que, al trialos, inyeuten un velenu peractivu que-yos sal d'unos espines.

LLONGARÓN. *Ammodytes tobianus*.

De cuerpu bastante allargáu, permanez pel día soterráu ente'l sable. Desplázase pela nueche'n pequeños bancos.

ESCAMÓN. *Gobius niger*.

Esti pequeñu pexe pertenez a la familia de los Góbidos. Vive nos fondos de sable. Aliméntase de xorra y pequeños crustacios.

LA ZONA INERALITORAL

Los sos habitantes viven somorguiaos de contínu ente l'agua. La so llende superior queda sólo descubierta na baxamar de mareas vives; la so llende inferior etópase perriba los 50 m, onde desapaez la presencia d'ocla. Na nuesa costa carauterízase pola

presencia d'ocla *Gelidium sesquipedale* ya'l grupu de les laminarias *Saccorhiza polyschides* y *Laminaria* sp.), estes últimas de caraterístiques más atlántiques.

Na zona infralitoral superior rocosa podemos atopar:

PULPU. *Octopus vulgaris*.

Cefalópodu con ocho brazos qu'arrodien la boca, provistos de ventoses. Al molestar, chisca tinta qu'enturbia l'agua y favorez-y la fuxida. Aliméntase de crustacios, qu'inmoviliza colos sos tentáculos.

CENTOLLU. *Maia squinado*

Crustaciú braquiuru de llargues pates. Ye abondo difícil d'estremar nel so mediu, pues cúbrese con ocla que pon sol so caparachu. Axúntense'n grupos pa la reproducción, que tien llugar a lo cabero la primavera. La so captura faise con redes y flases.

ÑOCLA. *Cancer pagurus*.

Braquiuru de caparachu peranchu y con fuertes pines. Tien preferencia polos fondos de sable. Fai migraciones y ye muncho apreciáu pola so carne. Captúrase con flases.

SARGU o **CHOPA.** *Diplodus sargus*.

Ye un Espáridu abondosu nos llugares onde escachona l'agua. Aliméntase de moluscos qu'arrinca cola so fuerte dentame.

SARRIANUL. *Crenilabrus melops*.

Pexe de la familia de los Lábridos, de coloración mimética, que vive ente la ocla, a poca fondura. Aliméntase de pequeños crustacios y moluscos. Constrúi ñeros on ocla pa la puesta.

BOTÓN o **MARAGOTA.** *Labrus bergyllia*.

Lábridu de bon tamañu, de coloración abigarrada, habitante típico de los fondos rocosos y con ocla. De costumes solitarios, nala d'un llugar a otra al rebescu del so alimentu (moluscos, xorra, crustacios).

XULIA. *Coris julis*.

Esti engracible Lábridu de cuerpu allargáu vive ente les roques, pero nun dubia'n soterrase ente'l sable ante cualquier pelligru y pela nueche.

Serranú de cabrilla.

Serránidu de color arroxáu, típicu de fondos rocosos. Suel escondese'n cueves. Namái sal d'elles pa prindar una presa.

TIÑOSU. *Scorpaena serofo*.

Escorpénidu de cuerpu chaparretu y espinosu, que gracias a la so coloración mimética pasa desapercibiu ente les roques ya ocla onde vive. Aliméntase de pexes menores.

LLUBINA. *Dicentrarchus labrax*.

Serránidu de forma esbelta, de color abuxáu y platiáu. Ye un gran nalador. Abondo apreciáu tanto pol so valor culinariu, comu polo deportivo de la so pesca.

Comu habitantes de la zona infralitoral superior de sable, tenemos:

XIBIA. *Septia officinalis*.

Cefalópodu d'ocho brazos curtos y dos llargos, qu'espurre pa capturar los camarones colos que s'alimenta. Desplázase rápidamente chiscando agua pel so sifón.

LLINGUÁU. *Solea vulgaris*.

Pexe planu de la familia de los Soleidos, que permanez pel día soterráu ente'l sable, y cacia pela nueche xorra y pequeños bivalvos. Perapreciáu pola so carne.

RODOBALLU. *Psetta maxima*.

Pexe planu de la familia de los Escofálmidos, de bon tamañu (fasta 12 kilos). Aliméntase d'otros pexes de fondu. La so coloración permítelo y mimetízase col fondu.

SUEYA o **RAPAPELU.** *Platichthys flesus*.

Pexe planu de la familia de los Pleuronéticos, qu'habita xuntu a les desembocadures de los ríos, xubiendo pel so cursu, ya que soporta bien los cambios de salinidá.

ESQUIRPIÓN. *Trachinus draco*.

Pexe allargáu y de nalar sinuosa, que s'atopa davezu soterráu ente'l sable, n'actiu pasiva esperando poles sos preses. Tien fuertes espinos venenosos na so aleta dorsal y opérculos.

CORCÓN o **MIRLOTU.** *Atherina presbyter*.

Forma pequeños bancos nos marifes y agües salobres cerca de la superficie.

DORADA. *Sparus aurata*.

Espáridu de fuerte dentame, cola qu'esñiza les cáscares de los bivalvos. Abonda nes marifes.

ESTÍNGOLA. *Dasyatis pastinaca*.

Raya de color prietu, con un rau llargu y finu provistu d'un guixón valenoso.

Callionymus lyra.

Vistosa pexín de colorinos vivos. Aliméntase de pequeños crustacios y moluscos.

SARAMOLLETE. *Mullus surmuletus*.

Forma pequeños bancos xuntu a la costa. Coles sos barbadielles xurga de contínu'l fondu, al rebescu de xorra, que ye'l so alimentu.

GOLONDRU. *Aspirtigla cuculus*.

Pertenez a la familia de los Triglidos. Ye de color arroxáu y tien la tiesta acorazada. De vezos asemeyaos a los del saramollete.

En zones más fondes, nes qu'existen formaciones rocoses, suelen atopase:

SAMARTÍN. *Zeus faber*.

De cuerpu peraltu y comprimíu pelos llaos, con una mancha prieta'n centru. Aliméntase d'otros pexes y la so boca ye muncho protráctil.

FAÑECA. *Trisopterus luscus*.

Gáiddu que vive'n pequeños bancos. Atopa'l so alimentu gracias a la so barbadiella sensitiva.

GÓNGARU. *Conger conger*.

De cuerpu perallargáu, vive pel día abellugáu'n cueves, siendo un predador actiu pela nueche. Aliméntase de cefalópodos y pexes.

GAYÁN. *Labrus bimaculatus*.

Lábridu de colores vistosos y dimorfismu sexual (machos azules y femes arroxas). Fai la puesta'n ñeros d'ocla qu'elli mesmu constrúi.

PICA o **BRECA.** *Pagellus erythrinus*.

Espáridu de color rosáu que se tresllada'n pequeños grupos.

LLAGOSTA. *Palinurus vulgaris*.

Crustaciú Macruru que se desplaza selemente so les sos llargues pates, por más que ye a fuxir rápidamente perentemedies de movimientos bruscos del rau. Abondo apreciáu pola so carne, péscase con flases.

BUGRE o **LLOCÁNTARU.** *Homarus gammarus*.

Macruru provistu d'enormes pinces, que suel tar escondiú'n cueves; sal namái pela nueche. El so meyor enemigu ye'l pulpu.

BÍGARU DE PATES, *Pagurus bernhardus*.

Crustaciu Anomuru que protexe'l so delicáu abdomen con una cáscara vacía de bigara o turullu. Ye de vezos carroñeros.

ZONA CIRCALITORAL

Na plataforma esterna, yá a mayor fondura, afayamos la mayor parte de les especies d'interés comercial y que son capturaes activamente pola nuesa flota. Otres especies non comerciales son, sicasi, enforma importantes na cadena trófica del ecosistema, y contribúin en gran manera a la biomasa total existente. Nesta zona podemos atopar:

En fondos de sable o cascayu:

RAYA, *Raja clavata*.

De cuerpu achapláu y bien adaptada a la vida bentónica. Aliméntase de crustacios y pequeños pexes planos.

RILLÓN, *Scyliorhinus canicula*.

Pequeñu tiburón de cuerpu pintu que s'alimenta de pexes y crustacios. Ye abondosu nes nueses costes.

SUEYA, RAPAPÉLU o GALLU, *Lepidorhombus whiffiagonis* y *L. boscii*.

Pexe planu de la familia de los Escofiálmidos que s'alimenta de pequeños pexes de fondu. Ye capturaú davezu pola flota d'arrastru.

PIXÍN, *Lophius piscatorius* y *L. budegassa*.

Pexe peradaptáu a la vida bentónica, d'aspeutu miméticu y muncho voraz. Gacia al acusbiu, emplegando'l primer rayu de l'aleta dorsal a mou de caña.

SUEYA o RAPAPÉLU, *Arnoglossus laterna* y *A. imperialis*.

Pexe planu de pequeña talla y escasu valor comercial.

MERLUZA, *Merluccius merluccius*.

Gádidu de cuerpu allargáu y abondo voraz. Aliméntase d'otros pexes, principalmente d'abrilos o bacaloes. A primeros d'añu, ensamen nos cantiles pa facer la puesta. Tien gran importancia pesquera y captúrase con palangres, volantes y arrastre.

ABRIL o BACALADA, *Micromesistius pouasou*.

Pexe de la familia de los Gádidos que vive formando grandes bancos xunto al fondu. Captúrense grandes cantidaes al arrastre.

Gadiculus argenteus.

Pequeñu Gádidu de bandullu platiáu y grandes güeyos. Ye dieta de gran númberu d'especies de pexes.

MERÚA, *Molva molva*.

Gádidu de cuerpu perallargáu, que pue algamar 1,8 m ya unos 30 kg. Aliméntase d'otros pexes y de crustacios.

CHICHARRU, *Trachurus trachurus*.

Pexe gregariu y semipeláxicu, abondosu nel Cantábricu. Ye capturaú pola flota'n gran cantidaes, masque'l so valor comercial ye baxu.

CAZÓN, *Galeorhinus galeus*.

Tiburón de la familia de los Carcarínidos, que vive cerca'l fondu y pue algamar fasta 2 m.

En fondos llamargosos de la plataforma exterior abonden:

LLAGOSTÍN o CIGALA, *Nephrops norvegicus*.

Crustaciu Macruru de grandes pinces que vive escondiú nes llorigues qu'ella mesma constrú. De munchu valor comercial, ye capturaú pola flota d'arrastru.

GATU o PEKDEGATU, *Etmopterus spinax*.

Pequeñu tiburón de la familia de los Escuáldidos, de color perprietu. Aliméntase de crustacios y pequeños pexes.

BARBADA D'ALTURA o DE CALUME, *Physic Blennioideus*.

Gádidu d'aletes pelvianes filiformes, de vezos poco conocíos. Poques vegaes pasa de 1 m. de llargor.

En talud de la plataforma, pola mor de cayer de contínuo sedimentos ricos en nutrientes, atopamos zones abondo productives. Equi abonden tamién importantes especies d'interés pesquera, comu:

BESUGU, *Pagellus bogaraveo*.

Pertenez a la familia de los Espáridos. Vive formando bancos y fai importantes migraciones, siendo'l Cantábricu la so zona de reproducción pel iviernu. Ye percibiáu dende'l puntu de vista pesquera.

Galeus melastomus.

Pequeñu tiburón cola cavidá bucal prieta y el cuerpu xaspiáu. Aliméntase de pexes y crustacios.

CABRA LLOCHA o LLOCA, *Helicolenus dactylopterus*.

Pexe de cuerpu chaparretu, asemeyáu al tiñosu, pero menos apreciaú gastronómicamente. Vive a mayor fondura.

MERLUZA (yá vista).

SABLE, *Leptidopus caudatus*.

De cuerpu perallargáu y achapláu pelos llaos; color platiáu. Ye mui voraz y tien una afilada dentame.

CARNAVAL o CASCABEL, *Capros aper*.

Pequeñu pexe roxo de cuerpu alzáu y comprimíu pelos llaos, con güeyos de gran tamañu y boca protractil (allargable).

EL DOMINIU PELÁXICU

El sofitu de la cadena alimenticia na mar fórmala la pequeña ocla unicelular que constitú'l fitoplancton. Esta ocla ye a producir materia orgánicu partiendu d'enerxía solar y nutrientes. L'aportación de los elementos nutritivos necesarios a les capes superficiales ye pelsele poro, gran parte de la extensión marina ye equivalente al desierto terrestre, no que cinca a producción. Esta microocla trata de toles maneres de llexar cerca la superficie, p'asina pertener la preciada luz. Los pequeños animales que constitúin el zoopláncton caltrien l'agua de contínuo, y desamecen d'ello'l fitoplancton del que viven. Faen migraciones diaries; pela nueche xuben y comen más activamente; pel día déxense cayer a mayor fondura. El restu de la cadena alimenticia atópase condicionada por ello; asina, los pexes que s'alimenten de zoopláncton faen los mesmos desplazamientos, y los sos depredadores tamién. Los pescadores, que conocen estos fenómenos, aprovechen les hores nocturnes pa echar los sos trebeyos, que'amás vense pior pola mor de la escasa iluminación. Esto resume'l teatru de la vida nesti tridimensional mundiu azul,

onde'l dichu popular «el pexe grande comer al pequeñu», algama la so más dramática representación.

Les especies peláxicas más representativas del Cantábricu son:

SARDINA. *Sardina pilchardus*.

Clupeidu de distribución xeográfica amplia. El so cuerpu ye fusiforme (en forma de fusu), col llombu azuláu; ye platiáu pelos llaos y ta provistu de grandes escames. Aliméntase de pláncton y viven nes agües superficiales formando grandes bancos.

BOCARTE. *Engraulis encrasicolus*.

Asemeyá a la sardina, pero más allargáu y con una boca grande que pasa del borde posterior del güeyu. Aliméntase de pláncton y forma grandes bancos que faen migraciones. Estos aporten al Cantábricu pela primavera y al entamar el branu, siendo entós pescaos n'abondo polos barcos cerqueros, dando llugar a la conocida «costera del bocarte», perimportante na economía del sector pesqueru.

XARDA. *Scomber scombrus*.

Escómbridu de cuerpu fusiforme (en forma de fusu), de color azul verducia, con franxes verticales prietes y sinuosos. Forma bancos y aliméntase de pláncton y pequeños pexes peláxicos (bocarte, sardina, etc.). Presentase nel Cantábricu de Xineru a Xunu y péscase con anzueta y al cercu.

XARDA. *Scomber japonicus**.

Asemeyada a l'anterior, con franxes verticales menos marcaes. Atópase nel Cantábricu pel branu y la seronda, y péscase al cercu.

BONITU. *Thunnus alalunga*.

Escómbridu d'amplia distribución xeográfica, de cuerpu fornü y fusiforme (en forma de fusu), col llombu azul escuru y el bandullu platiáu. Les sos aletes pectorales son perllargues, y ye un gran nalador, activu y rápidu que s'alimenta de pequeños pexes peláxicos. Fai grandes migraciones aportando al Cantábricu, dende les Azores, de Xunetu a Agostu, dando llugar a la «costera del bonitu». Péscase con currián y con cañes (cebu vivu). Algama una talla de 140 cm y edaes penriba los 10 años.

ATÚN. *Thunnus thynnus*.

Paezse al anterior, pero tien les aletes pectorales curties. Nalador vigorosu, fai grandes desplazamientos y aporta al Cantábricu p'alimentase de bocarte y otros pequeños peláxicos pel branu. Pue algamar una talla de 300 cm (600 kg), y una edá d'al rodiu los 30 años.

CANÍA. *Prionace glauca*.

Tiburón de la familia de los Carcarinidos, col llombu de color azul vivu y grandes aletes pectorales. Muncho voraz, con una dentame'n forma sierra. Aliméntase de xarda y otros peláxicos. Analaya a poca fondura y n'agües lloñe de la costa. Algama 6 m de llargor y ye viviparu.

MARRAXU. *Inurus oxyrinchus**.

Tiburón de la familia de los Lámnidos, abondo común y que nala cerca la superficie. El so cuerpu ye gris azuláu, col focicu aguxáu. Voraz y combativu, aliméntase de pexes peláxicos.

MOMU o PEXE MOMU. *Cetorhinus maximus**.

Gran escualu adaptáu a una alimentación planctónica (carez de dentame). Con grandes abertures branquiales, nala caltriendo enormes cantiaes d'agua. Algama 15 m de llargor y 8 tonelae de pesu.

ORCA. *Orcinus orca*.

Cetacu de la familia de los Delfinidos, d'amplia distribución xeográfica. Color prietu con manches blanques en bandullu y nos llaos. Con una gran dentame, ye un feroz depredador que s'alimenta d'atún, xibión y mamíferos marinos. Algama una talla de 9 m y 7 tonelae de pesu. Presentase nel Cantábricu pel branu, al rebuscu d'atún.

CALDERÓN. *Globicephala melano**.

Delfinidu de color escuru, cola tiesta chaparreta y abultada. Son gregarios y aliméntense de pexes y xibiones. De xemes en cuando, y por motivos desconocíos, varen en gran númberu nes playes del Cantábricu. Algama una talla de 6 m.

CHICHARRERU. *Tursiops truncatus*.

Conocíu y simpáticu cetacu, d'amplia distribución, que vive'n manaes y que s'alimenta de pexes y de cambarones. De color gris escuru col bandullu más claru, pue algamar los 4 m.

BALLENA. *Balenoptera physalus*.

Misticetu (cetacios con barbes) de gran tamañu (fasta 25 m), de color gris escuru col bandullu blancu. Aliméntase, caltriendo descomanaes cantiaes d'agua coles sos barbes, de pláncton, xibiones y pequeños pexes.

CHÍNFANU o AGUYA. *Belone belone*.

Pexe de cuerpu perallargáu, coles caxaes en forma de picu, de color verdicia. Forma bancos cerca de la superficie, blincando delles veces fora d'ella pa fuxir de dalgún depredador.

ALPABARDA. *Scomberox saurus**.

Asemayada al anterior, pero con pinnules tres de les aletes dorsal ya anal. Péscase al cercu y emplégase pa facer farifa de pexe o comu cebu nos palandres.

MARMOCA. *Aurelia aurita*.

Escifozóu cola umbrela de fasta 25 cm, de diámetru, de color azuláu, con 4 manches en forma de ferradura (muérganos reproductores). Tien tentáculos provistos de célules urticantes.

LES AVES

Ocupen el nivel cimero de la cadena alimenticia de la mar, seya comu depredadores o carroñeros. Les sos especies carauterístiques permiten-yos movese na tierra, na mar o nel aire. Atopamos comu más representativas:

LLAMPARIEGU. *Haematopus ostralegus*.

De color blancu y prietu, tien un llargu picu de color roxu. Vive nes marisques, nes que s'alimenta abriendo les caixes de los moluscos.

GAVIOTA o GAVIOTA. *Larus argentatus*.

Ye l'ave marina más abondosa nel Cantábricu, dada la so variada alimentación na que figura toa mena d'esperdicios y puxarres.

GAVIOTA REYIDORA. *Larus ridibundus*.

Más pequeña que l'anterior, cola tiesta de color escuru. Adiéñtrase pelos ríos haza l'interior y sunse reproduz nel Cantábricu.

CÁGALU. *Stercorarius parasiticus*.

De color escuru y eslláu rápidu, avérase de ralo'n ralo a la costa. Escuerren a otres aves, acoraxándoles fasta face-yos soltar el so alimentu.

CORMORÁN o **MAVEA**. *Phalacrocorax carbo*.

De color prietu brillante, suelen formar grupinos pequeños na costa. Pósen se davezu coles ales enteabiertes, pa ensugase.

FLAIRÍN. *Fratercula arctica*.

Ye inconfundible pola so forma chaparra y el so picu achapláu. Perescasu, vive na rodiada de la costa.

CORÍU CALÓN. *Alca torda*.

Visita davezu las agües d'ensenaes y marifes. Ye hábil nel calabase.

GARROCHÍN. *Sterna hirundo*.

Páxaru marin d'esñaliu grácil, que se zampuxa desde abonda altor pa capturar pexinos. Añera n'islotes («castros») o cantiles con vexetación).

MAZCATU. *Sula bassana*.

Ave d'esñaliu potente, que se zampuxa espectacularmente pa capturar los pexes que constitúin el so alimentu. Pelo xeneral, atópase alloñáu de la costa y sírve-yos d'ayuda a los pescadores pa localizar el pexe.

PARDIELLA. *Puffinus sp.*

Ave oceánica que suel esñalar xunto a la superficie, haciendo grandes planeos.

PAÍN. *Hydrobates pelagicus*.

Pequeña ave oceánica, con obispín blancu, qu'esñala irregular y rápidamente cuasimente tocando les foles.

NOTA: Arrémente, fexemos figurar en textu delles explicatives referentes al sector pesqueru. Atalantamos qu'estes actividaes extractives realizaes pol home formen parte tamién del ecosistema del Cantábricu. El barcu pesqueru qu'apaez en cartelu tien tamién el mesmu significáu.

La fechura d'«El Cantábricu» débese a Francisco Sánchez (biólogu marin), que ocupóse del diseñu y conteni, y Manuel García (debusante), que realizó la ilustración.

El cartelu y la so información adicional espublizóse'n lingua castellana, vasca y asturiana. La torna fizola Koldo Egiluz y Ramón d'Andrés respectivamente.

G. H. editores - Entença, 16, E-7 - 08015 Barcelona

BIBLIOGRAFÍA

Guía de campo de la flora y fauna de las costas de España y de Europa

A. C. Campbell

Ed. Omega-Barcelona 1976

Guía de los peces de mar del Atlántico y el Mediterráneo

B. J. Mass y B. Ahlström

Ed. Omega-Barcelona 1977

La pesca en Cantabria (1965-1985)

Varios autores

Ed. Consejería de Ganadería, Agricultura y Pesca del Gobierno de Cantabria-Santander 1986

Aturias desde el mar

J. Ortega y G. Flor

Ayala ediciones - Salinas 1986

Biogeografía de la costa vasca

(vol. VI Geografía de Euzkalerria)

M. Ibáñez - R. Angulo - X. Iribar

Haramburu, editor - S. Sebastián 1980

El léxico de la fauna marina en los puertos pesqueros de Asturias Central

Barriso Fernández, Emilio

Instituto de Estudios Asturianos, Oviedo 1986